

رئیس دانشکده دین و رسانه

جبهه رسانه‌ای جدید؛ عرصه‌ای که در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه گشوده شد

اکبری با اشاره به این‌که عرصه جدیدی که در جنگ ۱۲ روزه گشوده شد، فراتر از جبهه زمینی، جبهه رسانه‌ای بود، گفت: جوانان و نوجوانان در عرصه رسانه‌ای جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی را بیان کردند و با امیدآفرینی به جبهه مقاومت روحیه دادند.

دکتر کمال اکبری رئیس دانشکده دین و رسانه صدا و سیما در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری حوزه، به مناسبت هفته دفاع مقدس به تشریح ابعاد مختلف این حماسه ملی پرداخت و رشادت‌های رزمندگان و نقش وحدت ملی را در آن برجسته دانست.

وی با اشاره به هفته دفاع مقدس به عنوان یادآور رشادت‌های رزمندگان اسلام و آحاد ملت ایران، اظهار داشت: در واقع همه لایه‌های مختلف جمعیتی با همه ادیان و مذاهب گوناگون در کشور، برای دفاع از میهن متحد شدند و حضوری پررنگ داشتند.

اکبری به جنگ تحمیلی ۱۲ روزه اخیر اشاره کرد و گفت: با وجود ۴۵ سال فاصله میان دو جنگ، شاهد اتحاد بی‌نظیر اقوام و مذاهب مختلف برای دفاع از کشور بودیم که حمایت‌هایشان برای همگان مشهود است. برای همه ایرانیان، دفاع از سرزمین و میهن اهمیت زیادی دارد.

نقش اندیشه‌های دینی و معنوی در تقویت روحیه‌ایثار
رئیس دانشکده دین و رسانه در ادامه به نقش اندیشه‌های دینی و معنوی در تقویت روحیه ایثار و شهادت‌طلبی اشاره کرد و افزود: اندیشه‌های دینی و معنوی، رشادت، سلحشوری و شهادت‌طلبی که در بین مسلمین و شیعیان وجود دارد و از آرمان شهید والامقام کربلا حضرت سیدالشهدا(علیه السلام) نشأت می‌گیرد، دفاع از کیان کشور و شیعه را به یک امر بسیار مهم و باور ایمانی تبدیل کرده که واقعه عاشورا پیش‌برندگی زیادی دارد.

جنگ تحمیلی؛ عامل خودباوری و شکوفایی

اکبری، علی‌رغم مشکلات فراوان جنگ تحمیلی از جمله هزینه‌های سنگین، تلفات انسانی، جراحت و اسارت‌ها، این جنگ را ”سازنده“ توصیف کرد.

وی افزود: جنگ باعث انسجام در کشور شد و نبوغ، ابتکار و خلاقیت را به وجود آورد. در واقع می‌توان گفت، جنگ ۸ ساله برای ما پیش‌برنده بود و به خودباوری رسیدیم. شکوفایی اذهان و افکار و خلاقیت‌هایی که در کنار تحریم‌های به ناحق، همه و همه باعث نوآوری، مقاومت، ایثار، انسجام و وحدت شد.”

جنگ تحمیلی ۱۲ روزه

زمینه جدیدی در عرصه رسانه بود

رئیس دانشکده دین و رسانه به جنگ ۱۲ روزه اخیر اشاره کرد و آن را ”یادآوری برای ۸ سال دفاع مقدس“ دانست و افزود: این جنگ، زمینه جدیدی در عرصه‌های مختلف از جمله خلاقیت و ابتکار برای جوانان در حمایت از کشور ایجاد کرد. اما عرصه جدیدی که در جنگ ۱۲ روزه گشوده شد، فراتر از جبهه زمینی، جبهه رسانه‌ای بود. جوانان و نوجوانان در عرصه رسانه‌ای، جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی را بیان کردند و با امیدآفرینی به جبهه مقاومت روحیه دادند.

• نقش سید آل الطالقانی و خاندان او در حفظ میراث و هویت

این سطور و اوزاقی که درباره سید آل الطالقانی و خاندان و کتابخانه او نگاشته‌ام، تنها بخش اندکی است در شرح حال این عالم و خاندانش در پاسداشت میراث متنوع.

وی نقش برجسته‌ای در حفظ میراث فرهنگی و فکری داشت، از طریق گردآوری و نگهداری کتاب‌ها، نسخ خطی و آثار تاریخی و هنری، که می‌تواند سهم بسزایی در صیانت از میراث فرهنگی و فکری بزرگ تشیع به‌طور عام و نجف اشرف به‌طور خاص داشته باشد.

حجت‌الاسلام سید آل الطالقانی در گردآوری شمار بسیاری از میراث نفیس و نادر علمای طائفه اثر داشته و همچنین نقش برجسته و فداکارانه‌ای در حفظ میراث بسیاری از خانواده‌های علمی نجف اشرف ایفا کرده است.

وی همچنین نقش برجسته و مهمی در تقویت هویت دینی و فرهنگی طائفه و نجف اشرف داشت، چنان‌که وی از جمله نخستین کسانی بود که پس از تغییر حکومت عراق از سلطنت به جمهوری، مجله‌ای علمی و فرهنگی با نظارت یک عالم نجفی از نجف اشرف منتشر کرد؛ و پس از تقریباً چهار ماه از انقلاب، شماره نخست این مجله، یعنی مجله «المعارف»، را منتشر ساخت.

• تاریخچه پیدایش کتابخانه، ریشه‌ها و رویدادهای آن

کتابخانه به‌طور کلی ریشه در تاریخ کهن دارد، اما به عنوان یک نماد در نجف اشرف، از زمانی

آغاز شد که جدّ خاندان، سید قاضی جلال‌الدین الطالقانی، در قرن دهم هجری به نجف اشرف آمد و کتابخانه‌ای خصوصی در خانه خود بنیان نهاد. این خانه او محلی بود برای گردهمایی پیشگامان علم و فضل.

تا زمانی که کتابخانه به سید محمدحسن آل الطالقانی رسید، در مسیر خود از گرده‌های متعددی عبور کرده است؛ اما سید آل الطالقانی برجسته‌ترین ویژگی‌های آن را آشکار ساخت، بخش‌های پراکنده‌اش را گرد آورده و بر آن افزود، حتی برخی از زمین‌های گران‌بهای خود را برای خرید نسخ خطی، کتاب‌ها و آثار میراثی فروخت.

• محتویات کتابخانه

کتابخانه سید محمدحسن آل الطالقانی به تنوع محتویات خود شناخته شده است، از جمله نسخ خطی در علوم و هنرهای گوناگون، کتاب‌های چاپ شده، اسناد شخصی شامل مکاتبات و نامه‌ها، و همچنین بسیاری از مستندات تصویری مربوط به مناسبت‌ها و رویدادهای نجف اشرف و دیگر مناطق. در اینجا محتوای کتابخانه را در سه بخش محدود خواهیم کرد:

۱. میراث نسخ خطی

یکی از مهم‌ترین بخش‌های کتابخانه، میراث نفیس نسخ خطی است؛ کتابخانه شامل صدها نسخه خطی است که بسیاری از آنها گران‌بها بوده و نمونه دیگری از آنها در کتابخانه‌های جهان یافت نمی‌شود.

این نسخ شامل رقات، رسائل، جلد‌های منفرد و دانشنامه‌هاست، و برخی از آنها میراث بزرگی از

گزارشی از کتابخانه

سید محمد حسن آل الطالقانی نجف اشرف

به قلم حجت‌الاسلام شیخ محمد انبوهی

سید محمدحسن آل الطالقانی، فرزند علامه جلیل سید عبدالرّسول و از نوادگان امام زین‌العابدین (علیه السلام)، از خاندانی عالم‌پرور و کهن با سلسله‌ای از فقها، محدثان و نقبای برجسته مانند شریف مرتضی، سید عبدالعظیم حسنی و نقبای کوفه، بصره و بغداد بود. این خاندان در طول تاریخ در عرصه‌های علمی و سیاسی نقش‌های مهمی ایفا کردند، از جمله مهار عباسیان توسط ابی‌الفتح محمد و تألیف آثار ارزشمندی چون «الفصون فی بنی یاسین» توسط حسین نقیب کوفه. نسب سید آل الطالقانی به زید الشهید و امام جعفر صادق (علیه السلام) می‌رسد، که نشان‌دهنده عظمت و اعتبار این خاندان است. سید محمدحسن آل الطالقانی، علاوه بر این میراث گران‌قدر، تحصیلات حوزوی و دانشگاهی را با موفقیت پی گرفت و از بزرگان عصر خود، از جمله؛ شیخ آقا بزرگ تهرانی، شیخ اردوبادی، سید خویی، سید سبزواری، شیخ محمدحسن مظفر، سید بجنوردی، شیخ محمدرضا آل یاسین و سید عبدالحسین شرف‌الدین، اجازه‌های روایی دریافت کرد. او با پیوند دانش سنتی و مدرن، شایستگی خود را در عرصه‌های گوناگون علمی و فرهنگی به اثبات رساند و نامی ماندگار از خود بر جای گذاشت.

علماست که تاکنون آثارشان منتشر نشده است. همچنین موضوعات این نسخ خطی، بیشتر شامل کتاب‌های تراجم است، اما متنوع بوده و دربردارنده فقه، ادبیات، سیره، تفسیر، رجال، یادداشت‌ها و دیگر موضوعات می‌باشد.

کتابخانه همچنین شامل بسیاری از اجازه‌های خطی علماست که به دست خودشان به سید محمد حسن آل الطالقانی، پدرش و دیگر علما داده شده است.

همچنین این کتابخانه شامل هزاران سند است که بیشتر آنها به دستخط علما، ادبا و دیگر شخصیت‌ها نگاشته شده است.

۲. میراث چاپی

کتابخانه حجت‌الاسلام طالقانی نزدیک به پنج هزار کتاب چاپی در چاپ‌های کهن را در خود جای داده است که عناوین آنها حوزه‌های گوناگون علوم و فنون را دربر می‌گیرد، و این خود گویای ارزش برجسته این آثار چاپی است. افزون بر این، در کتابخانه، کتاب‌هایی چاپ‌شده از آثار شیخ آقا بزرگ تهرانی نگهداری می‌شود که حاشیه‌ها، تصحیحات و افزوده‌هایی به املاّی خود شیخ و به خط شاگرد ملازم ایشان سید محمدحسن آل الطالقانی را در بر دارد.

همچنین تعلیقات، حاشیه‌ها و تصحیحاتی بر بسیاری از کتاب‌های موجود در کتابخانه دیده می‌شود که از مهم‌ترین آنها تعلیقات سید الطالقانی بر کتاب معارف الرجال اثر حرزالدین است.

۳. مجموعه نگاشته‌ها و یادگارا

چنان‌که پیش‌تر بیان کرده‌ایم، سید

محمدحسن آل الطالقانی به گردآوری نسخ خطی و کتاب‌ها بسنده نکرده بلکه در کنار آن، به جمع‌آوری میراث گوناگون، از جمله عکس‌هایی که در آن‌ها بسیاری از شخصیت‌های علمی و چهره‌های برجسته جامعه دیده می‌شوند، پرداخته است.

• ساختمان‌های وابسته به کتابخانه

کتابخانه سید محمدحسن الطالقانی از نظر موقعیت و مساحت، در منطقه «خان المخضر» قرار دارد و این مکان با مساحتی وسیع دارای زیرزمینی است که آرامگاه سید، پدر و مادر او و برخی از اعضای خانواده‌اش را در خود جای داده است.

این بخش از کتابخانه شامل برخی نسخ خطی، کتاب‌های چاپی و دیگر آثار نیز می‌باشد.

چندین ساختمان به این کتابخانه وابسته است، از جمله خانه‌ای دیگر در محله «خان المخضر» که واحد میراث سید طالقانی را در خود جای داده و زیر نظر «مرکز احیای میراث فرهنگی و دینی» وابسته به «بخش امور فکری آستان مقدس حسینی» اداره می‌شود، و در آن چند تن از کارکنان مشغول تحقیق و تصحیح برخی نسخ خطی کتابخانه‌اند.

همچنین خانه‌ای در محله «الأمر» به‌عنوان انبار نسخ خطی مورد استفاده قرار می‌گیرد، و خانه‌ای دیگر در کربلای مقدس نیز برای همین منظور است.

علاوه بر این، بسیاری از نسخ خطی عراق در آن نگهداری می‌شوند.

• فعالیت‌های کتابخانه

کتابخانه در حال حاضر مشغول تحقیق و تصحیح برخی نسخ خطی موجود در خود، و تهیه فهرست‌هایی از این نسخ و اسنادش است، و این امور با همکاری چندین مرکز وابسته به عتبات مقدسه انجام می‌شود.

در حال حاضر می‌توان گفت که کتابخانه قصد دارد جلدی در فهرست نسخ خطی، جلدی در فهرست اسناد، و چند جلد از میراث سید محمد حسن الطالقانی و دیگر علما را منتشر کند و این فعالیت‌ها به‌طور جدی و شایسته توجه دنبال می‌شود.

• اهمیت کتابخانه

با توجه به آنچه گفته شد، روشن است که این کتابخانه متنوع و به نسبت جامع، اهمیتی فراوان در تأمین منابع علمی برای علما و پژوهشگران و ادبا دارد و سهم بسزایی در پشتیبانی از عرصه علمی و ادبی ایفا می‌کند.

روشن با رسالت‌ها و ظرفیت‌های مجموعه آشنا شدند.

یوسفی در بخش دیگری از سخنانش، جامعة الزهرا (علیها السلام) را ظرفیتی بی‌نظیر در تربیت بانوان حوزوی دانست و گفت: جامعة الزهرا (علیها السلام) بزرگترین حوزه علمیه بانوان سال ۱۳۶۳ توسط حضرت امام خمینی (علیه السلام) تأسیس شد و به‌تعبیر رهبر معظم انقلاب، «پدیده‌ای بی‌نظیر» است.

وی افزود: این مجموعه ظرفیت‌های مناسبی در عرصه‌های مختلف علمی، آموزشی و مهارتی دارد و طلبه‌ها مطابق علائق و اولویت‌هایی که دارند، می‌توانند خود را توانمند کنند.

• تدریس و فعالیت ۴۰۰ استاد خانم

معاون آموزش و تربیت جامعة الزهرا (علیها السلام) اضافه کرد: دوره‌های تربیت مدرس، تربیت مبلغ، مشاور و پژوهشگر با هدف کادرسازی و پرورش نیروی انسانی توانمند، در این مرکز برگزار می‌شود. بیش از ۴۰۰ استاد خانم در این مجموعه فعالیت می‌کنند که بیش از ۹۰ درصد آنان از میان نیروهای خود جامعة الزهرا (علیها السلام) هستند.

معاون آموزش و تربیت جامعة الزهرا (علیها السلام) خبر داد

جامعة الزهرا (علیها السلام) میزبان بیش از هزار طلبه از ایران و جهان

رشته‌های مربیگری قرآن و مطالعات اسلامی اضافه شده و در مقطع سطح چهار ویژه طلاب ایرانی نیز سه رشته فلسفه تعلیم و تربیت تطبیقی، مطالعات اسلامی اجتماعی خانواده و ادبیات عربی راه‌اندازی شده است. همچنین ایجاد گرایش‌های تازه در علوم حدیث و توسعه رشته‌های جدید در سال‌های آینده در دستور کار قرار دارد.

یوسفی، طرح استاد پشتیبان را یکی از ابتکارات مهم برای طلاب غیرحضوری دانست و افزود: در این طرح، طلاب می‌توانند پررشن‌های خود را به‌صورت مستمر با اساتید در میان بگذارند و بازخورد دریافت کنند.

خانم یوسفی گفت: سال تحصیلی ۱۴۰۵-۱۴۰۴ در جامعة الزهرا (علیها السلام) با حضور بیش از هزار طلبه ورودی در مقاطع مختلف تحصیلی از ایران و کشورهای مختلف و با برنامه‌های تازه‌ای همچون راه‌اندازی پنج رشته تحصیلی جدید، طرح اسناد پشتیبان و تقویت مهارت‌های تحصیلی آغاز می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، خانم افتخار یوسفی به‌مناسبت آغاز سال تحصیلی جدید، سال تحصیلی جدید را فصلی نو در مسیر علم و تهذیب دانست و اظهار کرد: سال گذشته با برگزاری اجلاسیه چهل‌سالگی جامعة الزهرا (علیها السلام) و دیدار تاریخی با رهبر معظم انقلاب، افق روشنی برای آینده حوزه ترسیم شد و امسال در آغاز سال تحصیلی، با بهره‌گیری از رهنمودهای رهبر فرزانه انقلاب، گام‌های تازه‌ای برمی‌داریم.

• راه‌اندازی پنج رشته تحصیلی جدید

معاون آموزش و تربیت جامعة الزهرا (علیها السلام) از راه‌اندازی پنج رشته جدید خبر داد و گفت: در مقطع سطح دو ویژه طلاب بین‌الملل،